

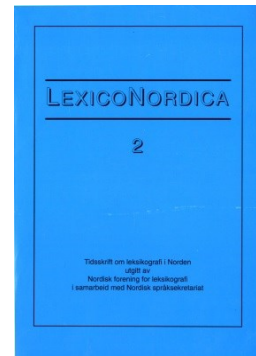
LexicoNordica

Titel: Förord

Forfatter: Henning Bergenholtz og Sven-Göran Malmgren

Kilde: LexicoNordica 2, 1995, s. 1-3

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive>

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre LexicoNordica (1-16) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Henning Bergenholtz/Sven-Göran Malmgren

Förord

Reaktionerna på det första numret av *LexicoNordica* har varit uppmunrande. Det finns utan tvivel ett väsentligt behov av ett forum för regelmässiga bidrag om lexikografi i Norden. Att döma av de flesta reaktionerna har recensionerna av ordböcker mött ett särskilt stort intresse. Vi har också mött den åsikten, att själva layouten var utmärkt men omslaget något primitivt. Det första gläder vi oss över och den berättigade kritiken av omslaget tar vi ad notam. Det förelåg ett missförstånd mellan utgivarna och tryckeriet, som resulterade i det alltför tunna och matta omslaget. Vi hoppas, att nummer 2 mera svarar mot våra och läsarnas förväntningar i detta avseende. Vi kommer i så fall att bibehålla det valda omslaget och formatet i de följande numren.

Det är redaktionskommitténs avsikt, att recensionsavdelningen skall utgöra en väsentlig del av tidskriften. Mängden av nöjaktiga och utförliga anmälningar av nordiska ordböcker och metalexikografiska bidrag har i många år varit rätt mager. En stor mängd ordboksanmälningar har varit ytliga och ofta antingen återgivit förlagets utsända reklam eller koncentrerat sig på lemmaselektionen. Exempelvis utgör uttalanden om saknade eller överflödiga lemman 22% av samtliga påpekanden i 252 danska ordboksrecensioner (Bergenholtz/Mogensen 1993). Det har då ofta rört sig om ytterst oväsentliga lemmaluckor, medan informationsmängden i och kvaliteten av de föreliggande ordboksartiklarna inte eller nästan inte behandlas. Det är dessutom påfallande, att många anmälningar genomgående har nästan uteslutande negativa påpekanden till enskilda delar av ordboken, men avslutningsvis ger en ytterst positiv samlad bedömning. En förutsättning för att recensenten skall kunna skriva en rättvis och gedigen anmälan är också, att det inte sätts för snäva gränser för recensionens omfång. Det betyder inte att en lång recension alltid är bättre än en kort, men att välgrundade bedömningar kräver plats för dokumentation och argumentation. Den nämnda undersökningen visar också, att viktiga element, t.ex. jämförelser med andra ordböcker, hänvisningar till andra recensioner och värdering av ordbokens uttalsangivelser och grammatiska information hittills mycket ofta har saknats i ordboksrecensioner.

Vi är säkra på att en liknande genomgång av anmälningarna i *LexicoNordica* 1–2 skulle ge ett långt mer positivt resultat och vågar hoppas, att den stora recensionsavdelningen i tidskriften kommer att bidra till en allmän kvalitetshöjning av nordiska ordböcker. Inte minst menar vi att det är fruktbart med recensioner över nationsgränserna, så som skett i

flera fall både i detta nummer och föregående nummer. Likväl kan en bra recensionsavdelning alltid bli ännu bättre, och vi vill här föreslå införandet av en kategori "anmälares förutsättningar", en kategori som f.ö. saknades i Bergenholtz/Mogensens (1993). Härunder kunde falla upplysningar om anmälares kännedom om ordbokens språk eller fackspråk, men också om anmälares eventuella medverkan i konkurrerande projekt. Det senare an knyter till det svar på Arne Olofssons recension i LexicoNordica 1 av svensk-engelska och engelsk-svenska ordböcker, utgivna på Norstedts förlag, som publiceras i detta nummer (s. 343). Vi vill dock också framhålla, att vi principiellt inte anser det problematiskt, att en lexikograf anmäler konkurrentens ordböcker. I stora länder kan man alltid finna anmälare, som inte har haft något med ett konkret ordboksprojekt eller med ett konkurrerande förlag att göra. I Norden är detta svårt och ofta omöjligt. Under förutsättning att man tar hänsyn till den föreslagna recensionskategorin "anmälares förutsättningar" vill vi hävda, att förlagen är bättre betjänta av grundliga och inträngande anmälningar (också om dessa är skrivna av en konkurrent) än av intetsägande avskrifter av förlagsreklamen.

Men det kan inte uteslutas att en anmälare, trots de bästa föresatser, inte är helt rättvis – eller inte upplevs så av den recenserade författaren resp. av förlaget. Det är alltid obehagligt att bli orättvist bedömd. När det gäller ordboksarbete är det dock särskilt bittert, då en ordbok nästan alltid är resultatet av flera års arbete resp. en större förlagsinvestering. Efter diskussioner inom redaktionskommittén – vid dess möte i samband med det nedan nämnda symposiet i februari 1995 – har vi därför kommit fram till att en recenserad författare (resp. motsvarande förlag) bör kunna ha möjlighet att kommentera recensionen. Om möjligt kan kommentarerna tryckas redan i anslutning till recensionen, så som sker i några fall i detta nummer av LexicoNordica.

Det är viktigt för tidskriftens renommé och även för de författare som genom publikation i tidskriften önskar meritera sig, att LexicoNordica även fortsättningsvis håller hög vetenskaplig standard. Redaktionskommittén företar därför en ingående värdering av de insända bidragen. Denna värdering är nödvändig också av den – i och för sig glädjande – anledningen att mängden insända bidrag närmar sig den övre gränsen för tidskriftens möjliga utrymme. Det kan därför i vissa fall bli nödvändigt att avvisa principiellt intressanta bidrag eller ev. uppskjuta publiceringen av dem till ett senare nummer av tidskriften.

Liksom 1994 har Nordisk Språksekretariat även i år finansierat och i samarbete med tidskriftens utgivare arrangerat ett symposium, denna gång på temat "grammatik i nordiska bilingvala ordböcker". De flesta

av bidragen till detta symposium publiceras i detta nummers temadel. Om själva symposiet informerar Bergenholtz (1995).

Också de kommande åren planeras motsvarande symposier, och de flesta av föredragen vid dessa symposier kommer att ingå i tidskriftens temadel. De beviljade medlen beräknas räcka till ca 15 deltagare vid varje symposium. Det är därför inte alltid möjligt att inbjuda alla ev. intresserade. Men hänvändelser med förslag om deltagare mottas gärna. Och givetvis välkomnar vi bidrag till varje nummers temadel, oberoende av om författaren haft möjlighet att delta i symposiet eller inte.

Efter diskussioner i redaktionskommittén har följande teman resp. temadelar för LexicoNordica för de närmaste åren fastlagts:

- 1996: Korpusbaserad lexikografi i Norden
- 1997: Ordböcker om små språk i Norden
- 1998: Facklexikografi
- 1999: Invandrarordböcker
- 2000: Nordiska lexikografiska traditioner
- 2001: Ordböcker mellan de nordiska språken
- 2002: Språknormering i nordiska ordböcker

Slutligen vill vi tacka alla som bidragit till att LexicoNordica 2 kunnat komma ut. Ett speciellt tack vill vi rikta till Nordisk språksekretariat, för ekonomiskt stöd och för ovärderlig hjälp med många praktiska problem.

Litteratur

- Bergenholtz, Henning 1995: Grammatik in bilingualen Wörterbüchern. Bericht über ein Symposium in Kopenhagen am 18.2 und 19.2 1995. I: *Lexicographica* 11, 190–197.
- Bergenholtz, Henning/Mogensen, Jense Erik 1993: Wörterbuchkritik in Dänemark. I: *Lexicographica* 9, 8–35.
- Wiegand, Herbert Ernst 1993: Wörterbuchkritik. Dictionary Criticism. I: *Lexicographica* 9, 1–7.